

CURIERUL JUDICIAR

ZIAR SĂPTĂMÂNAL

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — PRACTICĂ

ADEVER ȘI LUMINA

JUSTIȚIE ȘI LIBERTATE

Prim-Redactor: A. NENOVEANU

DIRECTOR: PETRE BORS

Proprietar: E. I. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 lei
Pe 6 luni . . . . . 16 "
Pe 3 luni . . . . . 8 "
Studentii plătesc pe jumătate.
Pentru streinătate se adaugă poștal.

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

— REPRODUȚIA INTERZISĂ —

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

Strada Colței No. 19

Un număr vechi 2 lei

S U M A R

Filosofie de drept penal: Sorgintea și cauza infracțiunilor penale. de Petre Bors.

Codul Comercial: Acțiunea Pauliană (urmare 32), de C. N. Toncanu.

Jurisprudența Română:

Curtea de Casație, secția I: *Eforia Spitalelor civile* cu N. Burchi.

Idem: V. T. Gutilianu cu G. Ignătescu.

Curtea de Apel Iași, secția II: N. Rosetti Bălănescu și Petru Rosetti Bălănescu cu Alexandru C. Mavrocordat.

Jurisprudența Streină:

Tribunalul civil din Saint-Gaudens (Franța): D-nu A. M. cu d-șoara M. G.: *Seduțiune, daune-interese.*

Bibliografie.

FILOSOFIE DE DREPT PENAL

Sorgintea și cauza infracțiunilor penale

Tot ce ne înconjoară în liniile infinite ale spațiului și timpului se zice: *a fi, fire*. Această vorbă, esența limbajului, este *rațiunea totului*. Din această rațiune reiese: *că sunt* — acesta *îi omul*. Un atom al unui perpetuu mobile, viața sa este mișcarea acestui perpetuu mobil din rațiunea totului. Pe cât mișcarea totului este subordinată unor legi de perfecțiune, cari stau în necunoscutul transcendentele, pe atât schimbăcioasă și imperfectă este mișcarea atomurilor din acel tot, și care trece prin o continuă *compunere* și *discompunere*.

Omul, compusul unor elemente anatomice, posedă un lichid intercelular zis *sânge*. Acesta, ca un feliu de electricitate, transmite acelor elemente materiale mișcarea, care *îi dă viață*. Două instrumente servesc omului pentru a *îi da viață materială*: sistemul *digestiv* care elaborează alimentele, și sistemul *respiratoriu* care absoarbe oxigenul; ambele dându-le sistemului *circulației*.

Este însă și un alt instrument servind omului pentru a *îi da viața psihică*, și constituind ceea-ce numim *sufletul* lui: sistemul *nervos*, care primind impresiunile lumii exterioare escită *simțirea* în *muschi*, și transmițând o *măduvea spinăreii* și *creerilor* naște cea impresiune ce *îi zicem cugetarea*. Omul capătă *conștiința de sine*, recunoașterea *eului său*, prin sistemul *nervos* condensat la măduva spinăreii și la creeri. Prin instrumentul nervilor noi primim imaginile obiectelor exterioare, cari se întipăresc ca niște urme în cerebrul nostru; așa că prin conservarea acestor icoane întipărite putem compara diferite fapte, percepe raporturile ce le leagă, le putem cântări, aprecia și judeca. Ast-fel omul este o *ființă simțitoare și cuvântătoare*, care pentru a exista simte trebuința *nevoilor*. Aceste nevoi se schimbă în *dorințe*, și adeseori aceste dorințe transbordând cad lesne în *pasiun*. Spre a satisface nevoia sa, omul simte în funcțiunile creerului dorința obiectului, pentru a cărui posedare el deliberând se hotărăște: această hotărâre precedată de deliberațiune este aceea ce numim *voință*. Fiind însă că omul, în modul organizării ce am arătat, cunoaște raporturile dintre obiecte și pricepe efectele cauzelor, vede pericolul la cari s'ar expune în satisfacerea cu ori-ce preț a acelor nevoi. Naște imediat în el prevederea *binelui* și al *răului*, pe cel d'întăiu voindu-l, și de cel al duoilea temându-se. Aceasta este lupta în om între nevoia afectivă, adică *dorința nerațională*, și dorința rațională, adică *voința*.

Nu tot omul naște cu aceeași constituțiune cerebrală, pentru că fie-care moștenește de la autorul său un deosebit *fond ereditar* de sistem *nervos*. La unul în creeri sunt *aptitudini latente* în un sens, și la altul în alt sens; precum asemenea celulele și fibrele vibrează în oșebit la unii de cum-la alții. Machiavelli generalizează toate capetele oamenilor, reducându-le la trei clase: cap care lucrează prin sine și de la sine — *geniul*; cap care lucrează prin alții — *mediocri-*

tatea, mezinia; și cap care nu lucrează nici prin sine, nici prin altii—*nulitățile*. Lumea este plină de cele două din urmă clase, pe când raritatea celei de întâiu sunt ca rari luciferi, cari împrăstie razile luminei.

Precum dară lipsește între oameni identitatea fizică de asemănare, așa nu este nici o asemănare psihică. Unul este activ și energic, altul leneș și indolent; unul este viu și robust, altul moale și slab. Unul din copilăria sa este inclinat la muzică sau la pictură, și altul la știință sau la limbistică. Ceea-ce este însă și mai curios, unul se naște cu aptitudini speciale virtuozitate, pe când altul cu instincte vicioase. Poți face ori-ce ai vrea, nu reușești a opri mâinile tremurând și sacrilege ale incendiarului spre a nu da foc, nici pe acele ale falsificatorului spre a nu face alt-rațiuni sau fabricațiuni nelegiuite. Asasinul nu are tată, nici mamă, nu are nici fiu, nici amici; el gustă delicioze și plăcerile sângelui lângă cadavrul victimei. Escrocul se introduce și prosperă în bunurile amăgitului, ca și vermele în mijlocul fructului pe care îl roade. Monstrul și satisface pofta libidinoasă sfârșind și distrugând floarea neîmbobocită încă a crudei copii. Trădătorul setos de aur și vinde străinului pe nați și altarul patriei. Atâtea și atâtea nevoi desfrânate în oameni, infinite inclinațiuni perverse împinse până la esces! Legiuitorii tuturilor Statelor au avut, au și vor avea codici penali, pentru a reprimă crimele; însă acești codici vor trebui să fie atât timp, cât va fi și omenirea. Omul se naște cu natura sa, care are în sine geniul binelui și geniul răului. La individul care este dominat de instinctul vicios, care are în încrețiturile cerebrului său aptitudinea specială a cutărei crime, nu se încapă nici o deliberare, voința cedează dorinței, care în desfruiul ei nu se oprește de cât pe ruinele victimei, întocmai ca șivoiul curgând de la munte pentru a se perde în Ocean. Precum monștrii mărilor și sălbătăciunile deșertului, în lupta lor pentru existență, seucid între dâns-le, așa pare că omul, această ființă cuvântătoare, împins de atâtea pasiuni, a deschis semenilor săi o luptă distrugătoare când ocultă, când privată sau publică, adese-ori legitimată! Criminaliști! Opriți-vă un moment asupra acestei opere de creațiune și de distrucțiune, recunoașteți și deplângeți neajunsurile și imperfecțiunile naturei; dară înfrinați șivoiul impetuos ca să nu reverse din albia sa, și puneți-vă toată putința spre a înmărmuri brațele sanguinare ale sacrilegilor. Da! Este trist; dară trebuie să recunoaștem în *prima linie*: că sorgintea și cauza primordială a crimelor se naște în unii oameni în constituțiunea sa cerebrală, ceea-ce numim *fond ereditar*, și pasiunile urei, gelosiei, cupidității, resburăriei, etc. nu sunt în fapt de cât manifestările unor anumite aptitudini speciale având scaunul lor în organul cerebral. Toate pasiunile se pot numi cu drept cuvânt în mod generic: *pasiuni cerebrale*.

Societatea în care trăim are bunurile și defectele

sale. Încă de mic muma blândă și miloasă înmădi-ează caracterul feros al copilului ei. O școală bună, care are tineri buni și profesori aleși, întipărește principii sănătoase de drepturi și datorii; așa că începutul cu începutul naturele mijlocii, și naturele ceva mai echilibrate, crează aptitudini noi, ba chiar la naturele rebele contribuiește nu puțin a mieșora aptitudinile rele. Avem cuvântul a zice cu autorul latin: *educațiunea este o a doua natură*. Din contră, contactul cu cei răi în societate, o educațiune proastă și o instrucțiune păcătoasă, moravuri decăzute, legi rele, guvernări miserabili, instituțiuni rău chibzuite: sunt atâtea mijloace microbice de infecțiune, sunt un focar de pernicioasă contagiune, în care nature bune se corup și se perd, și unde naturele perverse se întăresc în răutate și dușmănie. Este aceasta ceea-ce numim un *fond dobândit*. Eată dar a doua sorgintea a pasiunilor, de unde isviresc crimele. De datorita legiuitorului, omului de Stat, și a guvernărilor, depinde să purifice moravurile, să așeze familia pe un bun pedestal, să facă școala a da bune fructe, să facă legi bune și să se aplice de oameni dropti de o potrivă pentru toți. Aceasta este operă grea, chestiunea este vastă și mare, formează marea problemă socială, pentru care sunt atâtea mari lupte, și numai timpul ne poate arăta până unde națiunile s'au apropiat mai mult sau mai puțin de sublimul ideal.

Tot ce ne privește însă pentru noi, din punctul de vedere filosofic al dreptului penal, este că trebuie să recunoaștem *sorgintea crimelor* în pasiunile isvărând din menționatele cauze ale așa ziselor: *fond ereditar* și *fond dobândit*!

Petre Borș.

CODUL COMERCIAL

Doctrină și jurisprudență asupra fie-cărui art. în parte, în comparațiune cu articolele corespunzătoare ale legislațiunilor streine.

G. N. TONEANU

Avocat (Galați)

(Urmare 32')

DESPRE FALIMENT

A. Acțiunea Pauliană

Intențiunea frauduloasă, există când debitorul cunoaște reaua stare a afacerilor sale și cu toate acestea face cu știință un act care mărește insolvabilitatea sa, de și lucrând ast-fel, nu se gândește a fraudă cutare sau cutare din creditorii săi personali. Este dificil de a preciza dupe cari caractere se va recunoaște că debitorul a avut această intențiune; este o cestiune de fapt pe care judecătorul urmează să o determine dupe circum-

*) A se vedea numărul precedent.

stanțele fie-cărei afaceri. Afară de casurile pe cari legea le presupune ca frauduloase și dispensează pe creditorii de ori ce probă, cum este de exemplu în casurile arătate de art. 720 și 722 cod. com. ¹⁾

181. — b) *Complicitatea terțiului care a tratat cu debitorul.* Pentru exercițiul acțiunei Pauliane, în ce privește complicitatea terțiului contractant, pe lângă frauda debitorului, trebuie să distingem între actele cu titlu oneros și cele cu titlu gratuit.

182. — *Pentru actele cu titlu gratuit, n'avem necesitate de frauda terțiului contractant.* Chiar de bună credință fiind terțiul, într-o donațiune ca donatar, sau orice a primit cu titlu gratuit, creditorul n'are necesitate de a proba complicitatea lui la frauda debitorului. Buna credință nu-l protejează contra anulării titlului lor. Rațiunea este că acțiunea în revocațiune are de scop repararea prejudiciului cauzat creditorilor, și că acești din urmă *qui certant de damno vitando sunt* mai interesați de cât donatarii, *qui certant de lucro captando* (Laurent. t. XVI, No. 446). ²⁾

183. — *Pentru actele cu titlu oneros.* Aci este din contra; contractele cu titlu oneros nu sunt susceptibile a fi anulate pe calea acțiunei Pauliane de cât dacă terțiul care le-a consimțit a participat la frauda debitorului. Și motivul este că debitorul, cu toate datoriile, rămâne în capul afacerilor sale, stăpân pe drepturile lui. Deci convențiunile pe cari le consimte cu un terțiul de bună credință trebuie să fie respectate de toți. Acest terțiul, este atunci într-o situațiune mai bună de cât aceia a creditorilor, el are posesiunea dreptului înstreinat, și poate invoca adagiul: *in pari causa melior est causa possidentis*.

184. — c) *Terțiul sub-aquisitor.* Dacă terțiul dobânditor a transmis și el la un altul lucrul dobândit, creditorii pot să atace actul prin acțiunea Pauliană?

185. — Pentru a rezolva această chestiune, trebuie să distingem deosebite ipoteze:

1. Dacă terțiul căruia debitorul neonest a transmis o parte din averea sa, nu poate fi închietat, din cauza bune sale credințe, creditorii nu vor putea fi mai fericiți contra sub-aquisitorului. Bunul este legalmente eșit din patrimoniul debitorului și dreptul de gaj al creditorilor este definitiv stins. Nu este excepțiune la această regulă, de cât în cazul foarte rar, când adică din cauza unei înțelegeri între debitor și al doilea aqisitor, cesiunea făcută unui aqisitor de bună credință n'ar fi fost de cât un mijloc de a înșela pe creditorii și de a dejuca acțiunea lor.

2-lea. În cazul în care actul consimțit de debitor va putea fi atacat, sub-aquisitorul va fi supus acțiunei Pauliane, dacă a dobândit un titlu gratuit sau dacă s'a făcut complicele fraudei. Dar dacă posesorul de a doua mână a câștigat dreptul său cu titlul oneros și de bună credință nici o acțiune nu mai poate fi îndreptată contra lui. Frauda nu poate vătăma de cât autorului său. Dar s'a invocat contra acestei soluțiuni maxima din dreptul Roman: *nemo plus juris in alium transfere potest quam ipse habet*, conservată de art. 1770 (fr. 2125). Actul, s'a dis, este viciat în esența lui prin fraudă; a fost anulat, el nu mai poate produce nici un efect, și drepturile consimțite de pretinsul proprietar sunt lovite de aceeași nulitate (Laurent t. XVI No. 465, 466). Însă acestui sistem s'a răspuns cu drept cuvânt că art. 1770 (2125 fr.) aplicabil la acțiunile în nulitate sau în rescisiune nu poate fi invocat în materia noastră, că acțiunea Pauliană lasă să subsiste actul incriminat între părțile contractante și nu-l anu-

lează de cât în mod relativ și în interesul numai al creditorilor; că acțiunea nu se justifică de cât prin fraudă defendorului și ea nu poate fi dată contra sub-aquisitorilor, cesionarilor, creditorilor ipotecari, de cât atunci când ei sunt complicitii fraudei sau când au primit cu titlu gratuit ³⁾. D-l *Al. Degré* se exprimă astfel „... acțiunea creditorilor în contra terțiului deținător „serios nu este acțiunea din art. 1770 c. civ., adică „acțiunea întemeiată pe regula „*resoluto jure dantis resolvitur jus accipientis*.” Creditorii nu pot reclama contra terțiului care n'a figurat la actul simulat, de cât „sau exercitând drepturile debitorului lor (art. 974) „sau imputându-i participarea sa la fraudă (art. 975). „Și aceasta pentru cuvântul simplu că, terțiul deținător serios are o posesiune care naște drepturi ne-atârinate de ori ce titlu ²⁾. Ast fel anularea unei vânderi frauduloase nu face să cadă ipoteca consimțită de aqisitorii unui terțiul de bună credință. „Titlul „aparent cade, dice d. *Al. Degré*. Aceasta nu face nimic, „ipoteca serios consimțită de titularul aparent, rămâne „neclintită“ ³⁾

186. — *Actele cari pot fi atacate prin acțiunea Pauliană.* — Ca un act fraudulos să poată fi atacat de creditor, se cere ca el să emane de la debitorul lui. Așa de exemplu, nu se poate ataca un testament făcut în prejudiciul debitorului său. — Iar pentru actele emenate de la debitor, textul art. 975 se aplică la ori ce fapt juridic care fraudează pe creditorii și micșorează gajul lor. — Când actul este oneros, atunci terțiul răspunde de fraudă; când e gratuit răspunde fără deosebire dacă a participat sau nu la fraudă.

187. — Deci ne întrebăm, dota este un act cu titlu gratuit sau oneros? Această chestiune este foarte controversată, și din punctul de vedere al acțiunei Pauliane trebuie să cunoaștem în amănunte toate sistemele pe cari le găsim în doctrină și jurisprudență:

Primul sistem. Dota este un act cu titlu gratuit nu numai față cu femeia donatară, dar și față cu bărbatul. Dreptul roman refuză acțiunea Pauliană contra soțului care a primit de bună credință dota constituită femeii sale de către debitorul fraudulos; însă codicele civil este mai favorabil creditorilor, și principiele dotei Romane sunt fără aplicațiune adi. Trebuie să recunoaștem că bărbatul ca și femeia, primește dota cu titlu gratuit, și această soluțiune se impune. Dacă interesul soților și familiei este din cele mai legitime, nu trebuie să uităm că acțiunea Pauliană nu tinde de cât a lovi câștigul ilicit, care are ca principiu fraudă și pe care soții nu pot cere a-l conserva în mod legitim. Laurent (t. XVI No. 455), ajunge la aceeași soluțiune de și consideră ca bărbatul primește cu titlu oneros dota constituită femeii cu titlu gratuit ⁴⁾

188 *Secundul sistem.* Dota este cu titlu gratuit față cu femeia, cu titlu oneros, față cu bărbatul. Femeia primind dota nu dă nimic în schimb și donatorul constituind-o face un act cu titlu gratuit, cu intenția de bine-facere. Apoi chiar titlul sub care legiuitorul pune regulile donațiunei prin contractul de căsătorie, nu este la titlul donațiunilor? Dacă această donațiune specială este vădută cu mai multă favoare de legiuitor, fiind însoțită de obligațiunea de garanție, și nu este revocabilă pentru ingratitudine, acestea sunt dispozițiuni speciale care nu i ridică întru nimic caracte-

1) Pand. Franc. R. t. II. Act. Paul. No. 105, 106, 107 și 108 pag. 95.

2) *Dreptul* No. 9 și 10 din 1891.

3) *Dreptul* No. 9 și 10 din 1891.

4) Pand. Fr. Rep. t. II. Act. Paul. No. 133 pag. 99.

1) Pand. Franc. Rep. t. II. Act. Paul. No. 76, pag. 92.

2) Pand. Franc. R. t. II. Act. Paul. No. 83, 84, 85 pag. 93.

terul său de donațiune, de act cu titlu gratuit între constitutorul ei și soțul care o primește. De unde urmează că acțiunea Pauliană este primită fără ca să fie necesitate de a proba complicitatea beneficiarului. (Laurent t. XVI No. 452 și urm.). — Dar când femeia donatară aduce prin contractul de căsătorie această donațiune soțului, cu titlu de dotă, ea formează un contract cu titlu oneros căci cu această avere bărbatul trebuie să suporte sarcinile căsătoriei, conform art. 1233 (fr. 1540). Prin urmare creditorii nu pot anula constituirea de dotă, față cu bărbatul, de cât susținând complicitatea sa la fraudă ¹⁾.

189. Terțiul sistem. Dota este un act cu titlu oneros atât în raport cu soția cât și cu bărbatul. Acest sistem este admis de jurisprudență. Dota este una din condițiunile asociațiunei conjugale, astfel precum ea este regulată între viitorii soți, și deci tatăl care o dă copilului său săvârșește un act care face parte din actele cu titlu oneros, fără să distingem între dota constituită bărbatului și aceea constituită femeii ²⁾. Constituția de dotă dar, este în toate cazurile un contract cu titlu oneros, chiar în raporturile d'între donatar și donator, și creditorii trebuie să probeze fraudă nu numai în privința donatorului ci și a donatarului (N. . . .).

Fidejusiunea. Dacă este un act cu titlu gratuit sau oneros, atât în raporturile dintre fidejutor și creditor cât și în raportul d'între debitor și fidejutor, am arătat mai sus (N. . .).

(Va urma).

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

Inalta Curte de Casație, secția I

Audiența de la 18 Ianuarie 1893.

PREȘEDINȚIA d-lui GR. LAHOVARI, PREȘEDINTE

Eforia Spitalelor Civile cu N. Burki.

Pensiune. — Reținere asupra salariului. — Funcționarii Eforiei Spitalelor civile din București. — Cât li se reține din salariu pentru fondul de pensiune.

Comptabilitatea Eforiei spitalelor civile din București. — Comptabilitatea Statului. — Percepere de contribuțiuni neprevădute de lege. — Reținere pentru pensii peste quantumul prevădute de regulamentul pensiunilor funcționarilor Eforiei. — Dreptul instanțelor judecătorești de a condamna pe Eforie să restituie funcționarilor ce a reținut pe nedrept. — Respingere. (Art. 2 din regulamentul pensiunilor funcționarilor Eforiei spitalelor din București — Art. 15 din regul. administr. Eforiei. — Art. 20 din legea comptabilității Statului.)

1). Pentru fondul de pensii al funcționarilor Eforiei spitalelor civile din București se reține acelor funcționari, conform art. 2 din regulamentul pentru pensiunile lor, cinci la sută din sumele ce primesc sub titlu de tratament sau sub orî ce altă denumire, afară de diurnă.

2). Comptabilitatea Eforiei spitalelor civile din București ținându-se după legile și regulile comptabilității Statului, și legea comptabilității Statului oprind cu desăvârșire perceperea a orî-ce fel de contribu-

țiuni directe sau indirecte afară de acelea ce sunt autorizate de legile de finance, și dând drept persoanelor cari vor fi plătite, ca în timp de trei ani să poată cere înapoi banii ce vor fi plătiți pe nedrept, urmează că fără o anume modificare legală a regulamentului nu se poate reține pentru fondul de pensiune 10 la sută în loc de 5 la sută din salariul funcționarilor Eforiei, și prin urmare, cu drept cuvânt, instanțele judecătorești, obligă pe Eforie să restituie funcționarilor sumele reținute mai mult peste reținerea reglementară de 5 la sută.

Decisiunea No. 16 din 94. — Respins ca nefondat recursul făcut de Eforia spitalelor civile din București, contra sentinței tribunalului Ilfov, secția III, No. 295 din 93 dată în proces cu N. Burki.

S'a citit raportul făcut în cauză de d. consilier C. C. Ștefănescu.

S'a ascultat d. G. Panu, avocatul recurente Eforia spitalelor civile, în dezvoltarea motivelor de casare precum și d. C. Ștefănescu-Țicu, avocatul intimatului N. Burki, în combateri.

Curtea deliberând.

Asupra primului și al doilea motiv de casare:

1. „Violarea titlului IV (art. 16—30) din regulamentul asupra pensiunilor funcționarilor Eforiei Spitalelor.”

„După acest capitol Casa pensiunelor este un serviciu distinct și independent. Tot ce privește decisiile privitoare la fixarea fondului pensiunelor, precum și la distribuția și repartitia acelui fond, se regulează de un comitet în care funcționarii sunt reprezentați prin 5 membri aleși de aceia.

„Orî ce decizie luată de comitet, obligă pe funcționarii alegători.

„Pentru a scădea sau a urca cifra reținerilor pentru funcționarii Eforiei nu e nevoie de modificarea regulamentului și de decretarea lui din nou, este suficient ca nevoia acestor modificări să se simțească de comitet și să se aprobe de Eforie.”

2. „Greșită interpretare a art. 15 din regulamentul general de administrație a Eforiei și rea aplicare a art. 20 din legea comptabilității generale a Statului, face tribunalul, când confundă fixarea reținerilor la salarii pentru Casa pensiunilor, cu fixarea și perceperea impozitelor generale ale Statului.”

Având în vedere că după art. 2 al a, din regulamentul pensiunilor funcționarilor Eforiei spitalelor civile din București, se reține acelor funcționari pentru fondul de pensii câte 5 la sută din sumele ce primesc sub titlu de tratament sau sub orî ce altă denumire afară de diurnă;

Având în vedere că după art. 15 din regulamentul administrațiunei Eforiei spitalelor civile din București, comptabilitatea acestui așezământ urmează a se ține după legile și regulile comptabilității Statului;

Având în vedere că după art. 20 din legea comptabilității generale a Statului, orî ce contribuțiuni directe sau indirecte, altele de cât acelea care sunt autorizate de legile de finance, sub orî ce titlu sau orî ce numiri s'ar împlini, sunt cu desăvârșire oprite și persoanele care vor fi plătite, vor putea, în timp de trei ani să-și ceară înapoi banii ce vor fi plătiți pe nedrept;

Considerând că din momentul ce regulamentul casei pensiunilor funcționarilor Eforiei, prevede o reținere de 5 la sută din retribuțiunea lor lunară, iar nu de

1) Pand Fr. Rep. t. II. Act. Paul. No. 134, 135, 136 pag. 100.

2) Pand Franc. Rep. t. II. Act. Paul. No. 137, 138, 139, 140, pag. 160.

10 la sută, și întru cât recurenta Eforie nu a dovedit ați cu nimic că acel regulament a fost modificat în mod legal și reținerea sporită la 10 la sută, cu drept cuvânt tribunalul a considerat că în mod nelegal s'a reținut intimatului 10 la sută din retribuțiunea sa lunară și a condamnat pe recurenta să-i restituie suma reținerilor luate peste reținerea legală de cinci la sută;

Că procedând ast-fel tribunalul nu a violat nici unul din textele vizate în motivele invocate și deci aceste motive cată a se respinge ca neîntemeiate;

Asupra motivului al III-lea.

„Eroare grosieră de fapt. Modificarea regulamentului pensiunilor, în cea-ce privește urcarea de la 5 la sută la 10 la sută a reținerilor funcționarilor se face la 1886, după cum am dovedit prin acte, pe când d. N. Burki, intră în funcțiune la Eforie la 18... Prin acest fapt d. Burki având cunoștință de reținerea de 10 la sută ce conținea de . . . . ani, a comsimțit la ea, primind a fi funcționar în asemenea condiții.

Având în vedere că acest motiv se referă la cesțiuni de fapte a căroră constatare și apreciere sunt de atributul suveran a instanțelor de fond, scăpând ast-fel de sub controlul Curții de Casație;

Că așa fiind și acest motiv este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul.

Audiența de la 19 Ianuarie 1894

PREȘEDINȚIA D-lui GR. LAHOVARI, PREȘEDINTE

V. T. Gutilianu cu G. Ignătescu

Seducțiunea. — Prejudiciu. — Dacă seductorul poate fi obligat la daune-interese și în ce cas.

Ministerul public. — Dacă în civil instanțele judecătorești sunt bine constituite fără procuror când nu figurează minori în instanță. — Respingere.

(Art. 998 codul civil și art. 2 din legea din 1877 asupra atribuțiilor Ministeriului public).

1) *Orî-ce faptă a omului care cauzează altuia prejudiciu, obligând pe acela din a căruia greșală s'a ocazionat prejudiciul a'l repara, și legea nefăcând nici o distincțiune între faptele prejudiciabile cari obligă pe făptuitor la reparațiuni, urmează de aci că femea sedusă este în drept a cere daune-interese, de la seductorul său, când seducțiunea a provenit din faptul și manoperile acestuia.*

2) *În materie civilă, instanța judecătorească este bine constituită fără procuror când nu figurează minori în instanță.*

Decisiunea No. 18 din 94. — Respins ca neîntemeiat, recursul făcut de V. T. Gutilianu contra decisiunei Curței de Apel din Craiova, secția II, No. 107 din 93, dată în proces cu C. Ignătescu.

S'a ascultat d-l Em. M. Porumbaru, avocatul recurentului V. T. Gutilianu, în dezvoltarea motivelor de casare și d-l Dimcea, avocatul intimatului G. Ignătescu, în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra primului motiv.

„Rea aplicațiune a art. 998 cod. civ. Curtea nu constată nici că faptul ce mi se impută este un fapt ilicit nici că el a cauzat un prejudiciu acelui ce reclamă.”

Având în vedere că dupe art. 998 din codul civil

orî-ce faptă a omului care cauzează altuia prejudiciu obligă pe acela din a căruia greșală s'a ocazionat a'l repara;

Că legea nefăcând nici o clasificățiune între faptele prejudiciabile cari obligă pe făptuitor la reparațiuni, de aci reese că o femeie sedusă este în drept a cere daune-interese de la seductorul ei, când seducțiunea a provenit din faptul și manoperile acestuia.

Considerând că, în specie, Curtea de Apel constată în fapt că recurentul, prin mijloace reprobate de morală și prin artificii seducătoare, a făcut pe Elena Ignătescu, fiica intimatului G. Ignătescu, să cadă în greșală, și prin manoperile întrebuințate, recurentul a căzut în culpă cauzând fetei prejudiciu morale și materiale apreciabile de justiție.

Că așa fiind Curtea condamnând pe recurent la daune, a făcut o bună aplicațiune a art. 998 cod. civ. și deci motivul invocat este neîntemeiat;

Asupra motivului II-lea.

„Violarea art. 2 din legea 1877, și rea constituire a Curței. De și era în discuțiune o cesțiune de minori, ministerul public nu a luat concluziune.”

Având în vedere că din decisiunea atăcată cu recurs se constată că nu fata Elena Ignătescu minoră, a figurat în instanță ci tatăl său, care a reclamat ca părinte și protector al ficei sale, daune de la recurent.

Că așa fiind, întru cât nu figura în instanță minori ci tatăl său, Curtea a fost bine constituită fără un reprezentant al Ministeriului public și deci și acest motiv este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul.

Curtea de Apel din Iași, secția II

Audiența din 22 Martie 1893

PREȘEDINȚIA d-lui I. T. BURADA, PREȘEDINTE

N. Rosetti Bălănescu și Petru Rosetti Bălănescu cu Alexandru C. Marrocorat.

Hotărîre preparatorie. — Dacă se poate reveni asupra unor asemenea hotărîri. — Interogatoriu. — Dacă interogatoriul poate fi considerat ca un început de dovadă scrisă, și în ce condițiuni se poate considera ast-fel. — Proba cu martori. — Dacă acest fel de probă este admisibil când se tinde a se dovedi contra și peste conținutul unei convențiuni sau o nouă convențiune mai mare de 150 lei. — Transacțiune. — Dacă transacțiunile se pot dovedi cu martori. — (Art. 160 din pr. civilă și art. 1191 și 1705 din codul civil). — Respingere.

1) *De și în conformitate cu art. 160 pr. c. se poate reveni asupra hotărîrilor preparatorii, cari nu coprind în sine pronunțarea asupra vre-unei cesțiuni de drept, totuși judecătorul nu poate reveni asupra lor fără a i se aduce elemente noi, din cari să se poată convinge în urmă de utilitatea revenirii în soluția cauzei, neputînd servi părții ca un nou mijloc de încercare pentru admiterea sau înlăturarea unui preparator ce i ar conveni.*

Ast-fel, când printr'o hotărîre preparatorie s'a respins proba testimonială, această probă nu se mai poate admite, când se propune în urmă, dacă nici unul din punctele sau faptele pentru cari se cere din nou proba testimonială nu este nou, adică dacă n'a mai fost discutat cu ocazia respingerii acestei probe, ci numai amplificarea punctelor discutate cu ocazia respingerii, și asupra căroră instanța judecătorească nu mai poate reveni.

2) *Interogatoriul luat în instanță unei părți nu poate fi considerat ca un început de dovadă scrisă, când din el nu reese nici cea mai mică urmă despre existența vre-unuia din faptele articulate de partea ce a propus interogatoriul, și când din contra reese vădit negarea și dezicerea acestor fapte.*

Ast-fil, un asemenea interogatoriul neputând fi considerat ca un început de dovadă scrisă, nu poate fi luat ca un nou element de convingere spre a putea instanța judecătorească să revină asupra încheerii prin care s'a respins proba testimonială.

3) *Proba testimonială nu este admisibilă contra și peste conținutul convențiunei părților, când prin această probă s'ar tinde a se dovedi o nouă convențiune ce ar trece de 150 lei.*

4) *Transacțiunile chiar când ar fi mai mici de 150 lei, nu se pot dovedi cu martori.*

Respins apelul făcut de frații Nicolae și Petru Rosetti Bălănescu contra sentinței tribunalului Iași, secția II cu No. 132 din 14 Decembrie 1891, dat asupra acțiunii intentată în contra lui Alexandru C. Mavrocordat.

S'a ascultat din partea apelanților d. n.ii avocați Petre Grădițeanu, V. Scully Logothetides și Efrem Mazlîm, iar din partea intimatului d. n.ii avocați G. Mărzescu, Ioan Lahovari și Samoil Goldenthal.

Curtea deliberând, și

Având în vedere apelul interjectat de d. n.ii Nicolae și P. Rosetti Bălănescu contra sentinței trib. Iași, secția II a, No. 132, din 14 Decembrie 1891, prin care li se respinge reclamația îndreptată contra d. lui Al. C. Mavrocordat validarea ofertei sumei de 170.000 lei ca preț al moșiei Căuciulescii, și cererea în garanție contra d. lui avocat S. Goldenthal;

Având în vedere susținerile părților și actele prezentate;

Având în vedere că obiectul litigiului e cererea apelanților făcută prin procuratoarele lor, avocatul Eduard Ullé, de a fi recunoscută ca proprietari absoluți ai moșiei Căuciulescii a intimatului Al. C. Mavrocordat, plus a li se acorda 300.000 lei daune și cheltueli, — a li se valida oferta făcută prin procuratorul lor Gr. Mano, a sumei de 170.000 lei, prețul cumpărării moșiei Căuciulescii, și în subsidiar, când li s'ar respinge cele două d. întâi cereri, să se condamne intimatul S. Goldenthal la plata sumei de 400.000 lei, ca daune și cheltueli de judecată;

Având în vedere cererea apelanților de a se reveni asupra decisiunii acestei Curți, No. 2.208 din 26 Noiembrie 1892, prin care li s'a respins proba testimonială, și a li se admite ca prin martori să dovedească faptele enunțate și scrise chiar în audiență, în 8 puncte;

Având în vedere că, de și conform art. 160 pr. civ., se poate reveni asupra hotărârilor preparatorii, care nu coprimd în sine pronunțarea asupra vreunei chestiuni de drept, totuși judecătorul nu poate reveni asupra lor fără a i se aduce elemente noi, din care să se poată convinge în urmă de utilitatea revenirii în soluția cauzei, neputând servi părții ca un nou mijloc de încercare pentru admiterea sau înlăturarea unui preparator ce i-ar conveni;

Având în vedere că, în specie, mai nici unul din punctele sau faptele pentru care se cere astăzi din nou proba cu martori, nu e nou discuției făcută cu ocazia dărei decisiunii anterioare No. 2.208 din 26

Noembrie 1892, ci numai amplificarea acelor puncte discutate, și asupra cărora Curtea s'a pronunțat deja;

Având în vedere că interogatoriul luat astăzi ambilor intimati nu poate fi considerat ca un început de dovadă scrisă, întru cât din el nu reese nici cea mai mică urmă despre existența vre-unuia din faptele ce le-a articulat apelanții ei, din contra, vădit negarea și dedicerea acestor fapte; ca atare, neexistând începutul de dovadă scrisă, complectarea cu martori nu poate avea loc, și nici poate fi vorba de un nou element de convingere spre a se putea reveni asupra menționatei decisiuni preparatorii;

Având în vedere că prin punctele I, II și III, puse în audiență prin apărătorul apelanților, Scully, și modificate în urmă în resumatul de conclusiuni, de apărătorul Mazlîm, se tinde a se dovedi cu martori contra și peste conținutul convențiunei părților din 31 Decembrie 1887, sau o nouă convenție mai mare de 150 lei, cea ce în ambele cazuri e inadmisibil ca fiind contrariu dispozițiilor art. 1191 c. civ., și asupra căror puncte Curtea s'a pronunțat deja; fie aceste puncte formulate ca contra intimatului Goldenthal, cum s'a articulat în audiență, fie ca în resumatul de conclusiuni contra intimatului Mavrocordat;

Având în vedere că, după cum s'a arătat mai sus, interogatoriul intimatilor neputând fi luat ca un început de probă scris, ne rezultând din el nici urma vre-unui fapt din cele alegat de apelanți, — și conținutul convențiunei din 31 Decembrie 1887, opunându se interpretării ce voesce a se da, și din care se pretinde a resulta preexistența vre-unui mandat dat intimatului Mavrocordat, — nu poate fi luată ca un început de probă scris, și deci inadmisibilă complectarea probei cu martori în dovedirea unei convențiuni scrise, în lipsă de început de probă scris;

Având în vedere că nici renunțarea la termen, asemenea în lipsă de început de probă scris, nu se poate dovedi cu martori, căci art. 5 din convențiunea din 31 Decembrie 1887, coprinzând în sine condițiunea resolutorie expresă, operă „*erga omnes*“ rezoluția ei de drept, și nici una din părți nu se poate întemeia pe dânsa ca să facă să reinvie, ci trebuie o nouă convențiune, la dovedirea căreia se tinde. Că ast-fel fiind, fie că s'ar tinde la probarea renunțării făcută direct de intimatul Mavrocordat sau prin mandatarul Goldenthal la dreptul ce avea cel d. întâi, și care renunțare trebuia să fie expresă, fie la stabilirea unei noi convențiuni, suma fiind mai mare de 150 lei proba cu martori e inadmisibilă, conform art. 1191 c. civ.;

Având în vedere că, în vederea punctelor IV și V, asupra căror asemenea Curtea s'a pronunțat prin decisiunea sa anterioară, nu pot fi considerate nici ca pertinente și nici ca concludente în specie, întru cât intimatul Mavrocordat sau mandatarul său Goldenthal nu și-a luat prin vre-o convențiune îndatorirea de a procura sau înlesni apelanților mijloace de plata moșiei Căuciulescii, și nici acest din urmă n'a împiedicat pretinsul împrumut de la Fermo, sau împrumutul de la Creditul Rural Fonciar, și aceasta se constată nu numai din împrejurările și timpul scurt la care s'a cerut împrumuturile, și care exclud existența vre-unor hesitațiuni sau manopere din partea vre-unui intimat; dar mai mult, s'a recunoscut de apelanți pedicile acestor împrumuturi din corespondența d. lui Gr. Mano, tutorele din acel timp al unuia din apelanți, corespondență care s'a prezentat tribunalului, și astăzi din conținutul scrisorilor din 28 August 1888, 15 Ianuarie 1889, și telegramele din 1 și 2 Septembrie 1888, prezentate de intimatul Goldenthal, și ne contestate de

ape'anți, ceea ce probează inexistența pretenșelor fapte și inutilitatea probei cu martori ce se invoacă;

Având în vedere că prin faptele coprinse în punctele VI și VII se tinde a se dovedi existența unei tranșacțiuni, care conform art 1705 c. civ. nu se poate dovedi cu martori, chiar când ar fi mai mică de 150 lei și ar exista un început de dovadă scris, ceea ce, după cum s'a arătat mai sus nu este în specie;

Având în vedere, în fine, că nici pentru punctul VIII, nu poate fi admisibilă proba cu martori, întru cât cuprinde în sine constatarea unei noi convențiuni mai mare de 150 lei, și a căreia dovedire prin martori este oprită de art. 1191 c. civ.;

Că ast-fel fiind, după cum s'a arătat mai sus și după cum se constată și prin decisiunea anterioară No. 2208 din 26 Noembrie 1892 câtă a se respinge cererea probei testimoniale invocată de apelanți, ca ne concludentă, ne pertinentă inutilă și ne permisă de lege.

Având în vedere că după cum s'a arătat mai sus, art. 6 al convențiunei din 31 Decembre 1887 nu e decât un pact de rezolvire de drept a contractului de vânzare-cumpărare prin simplul fapt al expirării termenului de 1 Septembrie 1888 pentru plata prețului vânzării-cumpărării, cu alte cuvinte o derogare parțială la art. 1367 c. civ., prin renunțarea la punerea în întârziere din partea vândătorului; că ast-fel fiind, prin simplul fapt al ajungerei termenului de 1 Septembrie 1888, convențiunea se consideră ca resiliată de drept, și fără nici un efect și întru cât apelanții n'au dovedit că s'au conformat mențiunatăului articol al convențiunei și nici existența vre-unei convențiuni după cum s'a arătat, — le rămâne atât reclamațiunea cât și apelul neîntemeiat din acest punct de vedere, și întemeiată sentința atacată;

Având în vedere că nici oferta făcută de apelanți intimatului Al. C. Mavrocordat, nu e întemeiată față cu netemeinicia cererii principale, întru cât n'a fost făcută în lăuntru termenului de 1 Septembrie 1888, ci mult mai târziu, deci câtă a fi respinsă;

Având în vedere că, în privința cererii în garanție, întru cât dupe cum s'a arătat mai sus nu se dovedește nici un fapt în sarcina intimatului Goldenthal, care să fi dăunat pe apelanți cu privire la mențiunată convențiune din 31 Decembre 1887, nici s'a stabilit existența vre unui delict sau quasi delict spre a justifica pretențiunea de daune, — câtă a se respinge și această cerere și a se menține în total sentința atacată;

Având în vedere și cererile de daune și cheltueli de judecată, și Curtea conform art. 146 pr. civ., apreciindu-le la 300 lei de fie-care intimat.

Pentru aceste motive, în numele legii. Decide:
Respinge apelul.

(Semnați) I. T. Burada, Gh. Dimachi, D. Sofian.

OPINIUNE:

Considerând că din interrogatorul părților și din toată procedura urmată rezultă că d-l Goldenthal, având toată încrederea d-lui Mavrocordat și lucrând în această afacere cu depline puteri, s'a dus în ziua de 3 Septembrie 1888 la București ca să formeze actul de vânzare ce urma să aibă loc între Mavrocordat și frații Bălănescu, când Goldenthal a și redactat actul de vânzare după cum însuși a recunoscut;

Considerând că din faptul ducerii lui Goldenthal la București la 3 Septembrie 1888, din telegrama sa dată la Iași prin care anunță că vine la București la 2 Sep-

tembre din redacțiunea actului de vânzare de însuși Goldenthal la 3 Septembrie și din ducerea sa la bancherul Fermo în aceeași zi, pentru a se încredința dacă prețul moșiei este în mâinile acestuia. — rezultă că Mavrocordat, care a recunoscut că-i dăduse depline puteri și care arăta atâta bună voință fraților Bălănescu, dovadă cererea la Creditul funciar Rural pentru a le înlesni un împrumut asupra moșiei — în urma intervenirei d-lui Gr. Mano, tutorele unuia din Bălănești, prin s-risoarea de la 28 August, — a modificat efectele legale ale convențiunei din 31 Decembre 1887, renunțând înainte de expirare, la termenul de 1 Septembrie și acordând ast-fel „a priori” o prelungire de termen; căci condițiunea resolutorie implinită, având de efect resoluțiunea de drept a contractului, și prin urmare a obligațiunilor ce decurg dintr'ensul, de ducerea d-lui Goldenthal la București și toate acele fapte enumerate mai sus, cari au avut loc dupe termenul de 1 Septembrie, nu și ar găsi explicațiunea lor de cât în formarea unei noi convențiuni de vânzare, după termenul de 1 Septembrie, — care nu s'a putut executa din cauza lui Mavrocordat, sau a mandatarului său;

Că dar, și într'un caz și într'altul, având început de dovadă scrisă brulionul actului de vânzare și telegrama lui Goldenthal anunțând venirea sa în București la 2 Septembrie, proba testimonială este admisibilă și nu se poate refuza fără violațiunea legii;

Considerând de asemenea, în ce privește pe Goldenthal, că în cazul când s'ar recunoaște că puterile sale nu s'au întins până acolo în cât să poată modifica clauzele convențiunei, și nici a forma o alta după 1 Septembrie, a comis un quasi-delict în dauna fraților Bălănescu, și față cu dispozițiunile art 1198 c. civ., a refuza proba testimonială este o flagrantă violațiune a legii;

Pentru aceste motive suntem de opinie a se admite proba testimonială, pentru a se dovedi punctele arătate mai sus.

(Semnați) N. Volenti, Al. G. Hina.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

Tribunalul civil din Saint-Gaudens

Audiența din 14 Decembrie 1893

PREȘEDINȚIA domnului LARNAUDIE

Seducțiune. — Promisiune de căsătorie. — Prejudiciu material și moral. — Reparațiune. — Daune-interese.

Dacă, în principiu, seducțiunea, chiar urmată de sarcina sedusei, nu constituie o cauză suficientă pentru a motiva acordarea daunelor-interese, nu este tot ast-fel însă când relațiunile dintre seductor și sedusă au fost precedate de o promisiune de căsătorie și că tocmai această promisiune a fost cauza determinantă a seducțiunei.

Un angajament de așa natură luat de către un tînăr major crează o obligațiune naturală, o adevărată legătură de drept ce permite tribunalelor să admită cererea de reparațiune a prejudiciului cauzat tinerei seduse.

In zadar s'ar susține că pentru a fi loc la acțiunea în daune-interese, destinată să repare prejudiciul material sau moral cauzat prin seducțiune, promisiunea de căsătorie trebuie să fie doloasă sau mincinoasă (falacieușe), adică să fie făcută cu intențiune de a nu fi ținută în momentul executărei.

Promisiunea de căsătorie trebuie considerată ca mincinoasă și doloasă când nu este ținută, dacă nu s'a produs, de când a fost făcută, vre-un act putând să justifice refuzul executărei; și aceasta din cauza dificultății pentru tribunale de a aprecia în mod sigur gradul de sinceritate al seducătorului.

„Tribunalul;

Având în vedere, în fapt, că în cursul anului 1890, A... M... în vârstă de 27 ani, făcu la Tulusa cunoștința d-șoarei M... G., încă minoră; că numeroasele scrisori presintate în timpul desbaterilor și adresate, fie fetei, fie părinților săi, dovedesc patima viă ce dânsul simțea pentru tinăra copilă; că mai cu seamă e de notat că într-o scrisoare ce dânsul îi scria la 15 Noembrie, îi declara: „Cât despre mama, n'am mai primit nimic de la dânsa de când i-am scris despre căsătorie”; că așa dară este sigur că mai nainte de 15 Noembrie 1890, A... M... făcuse fetei M... G... o promisiune de căsătorie;

Având în vedere că, neputând învinge rezistența mamei sale ce se opunea la această căsătorie, A... M... plecă în Spania cu M... G... și se fixă cu dânsa la Gerona, unde pregăti formalitățile necesarii pentru a 'și realiza proiectul său de căsătorie;

Că scrisorile scrise din Gerona părinților fetei, cărora dânsul le dă titlul de „scumpi părinți”, arată din partea sa o dorință viă de a procede fără întârziere la căsătorie și că i conjură, în termenii cei mai stăruitori, să-i trimită actele necesarii; că dânsul persistă în rezoluțiunea sa cu toate observațiunile rudelor și mamei sale care i pun sub ochi informațiunile cele mai defavorabile pe seama familiei aceleia ce dânsul voeste a o face soție, și că dânsul a făcut la 30 Aprilie 1891, prin notarul din Barcelona, un act respectuos destinat mamei sale; că în fine în aceeași zi, 30 Aprilie, dânsul anunță părinților fetei că dânsa este însărcinată, adăugând: „Răul, o dată căsătorită, va fi foarte mic, reparat prin faptul căsătoriei”;

Având în vedere că la aceeași epocă dânsul se presintă înaintea agentului consular la Gerona cu fata M... G... și-i anunță irevocabilă sa rezoluțiune de a lua de soție pe această fată însărcinată de dânsul; că agentul consular care certifică această declarațiune precisează că A... M... 'l ruga, pe lângă aceasta să-i arate ce trebuie să facă pentru ca căsătoria sa celebrată în Spania să fie în urmă valabilă în Franța;

Având în vedere că această primă sarcină ce s'a sfârșit printr'un avort, a fost urmată de o a doua sarcină și că M... G... a născut în luna Maiu 1892 o fetiță; că la 30 Maiu 1891 notarul din Sauveterre notifica un prim act respectuos mamei tînerului, și că în urma acesteia dânsa da, prin act notariat, consimțimîntul său la căsătorie;

Având în vedere, în drept, că dacă, în principiu, seducțiunea, chiar urmată de sarcină, nu este o cauză suficientă pentru a motiva acordarea daunelor-interese, nu este tot ast-fel când relațiunile au fost precedate de o promisiune de căsătorie, și că această promisiune a fost cauza determinantă a seducțiunei; că un angajament de așa natură luat de un tîner major crează o

obligațiune naturală, o adevărată legătură de drept care permite tribunalelor să admită o cerere în reparațiunea prejudiciului cauzat tinerei fete seduse; că nu poate fi contrariu regulilor dreptului și ale moralei să se oblige seducătorul care, cu ajutorul unei promisiuni de căsătorie, a parvenit să obțină favorurile unei tinere fete, să repare prejudiciul material și moral ce dânsul a cauzat aceleia pe care a înșelat-o;

Având în vedere că în zadar se susține în interesul lui A... M... că pentru a fi loc la o acțiune în daune, promisiunea de căsătorie trebuie să fi doloasă sau mincinoasă, adică făcută cu intențiunea de a nu fi ținută în seamă în momentul executărei, cea-ce n'ar fi cazul în speța de față, aci totul dovedind că în momentul când s'a angajat, A... M... avea intențiunea să-și țină cuvîntul dat; că, în adevăr, ar fi, în majoritatea cazurilor, destul de greu pentru tribunale să aprecieze în mod sigur gradul de sinceritate al seducătorului; că promisiunea de căsătorie trebuie considerată ca mincinoasă și doloasă când nu s'a ținut, atunci când nu s'a produs, de când a fost făcută, nici un act care să poată justifica refuzul de executare;

Că i de ajuns să se constate, în fapt, că promisiunea a procedat sarcina, că acea promisiune a trebuit dupe toate probabilitățile să facă pe fată a se lăsa să fie sedusă, pentru ca în afară de ori-ce alt fapt nou ce ar putea justifica neexecutarea, să motiveze acțiunea în reparațiunea prejudiciului;

Având în vedere că în urma scrisorilor pasionate scrise de A... M..., a asigurărilor date de o apropiată căsătorie și a îndeplinirilor formalităților trebuincioase pentru a se ajunge aci (la căsătorie), d-șoara M... G... n'a putut să se îndoiască de lealitatea seducătorului său; că, prin urmare, este loc a se decide că cererea sa în daune și interese, basată pe neexecutarea promisiunii de căsătorie în condițiunile mai sus arătate, este întemeiată și trebuie să fie admisă;

...
Mai urmează câte-va considerante de fapt ce nu importă mult în cauză, și tribunalul apreciind, dupe pozițiunea socială a d-șoarei M... G..., dupe situațiunea de avere a lui A... M..., și ținînd seamă și de faptul că seducțiunea a provenit și din greșala d-șoarei M... G..., care cu toată promisiunea de căsătorie nu trebuia să cedeze lui A... M..., condamnă pe acesta să plătească d-șoarei G... M... ca daune interese pentru reparațiunea prejudiciului moral și material ce i-a cauzat, suma de 2 000 lei; 'l mai condamnă să plătească și tatălui fetei suma de 1.000 lei, după cererea acestuia, pentru sume de bani cu cari a împrumutat pe A... M... și pentru că l'a ținut în casă, procurându-i și hrană, mai mult timp.

BIBLIOGRAFIE

TRATAT

DE

DREPT COMERCIAL

VOLUMUL I-Ū, PARTEA I-Ū

Art. 1 — Art. 76

După doctrina și jurisprudența cea mai nouă, Română, Italiană și Francesă, pentru usul *Avocaților, Magistratilor, Comercianților, Studenților Facultăților de Drept și Școalelor comerciale*

DE

CONSTANTIN N. TONEANU

Avocat

Se află de vîndare la librăria *Socok* din București și *Șaraga* din Iași, precum și la *Autor* în Galați. — *Prețul 5 Lei.*
Volumul I, partea II, va apare în cîrînd